

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Urtos/2/2026
Identifikačné číslo spisu: 7026200004
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:7026200004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Mačuru, na neverejnom zasadnutí konanom 24. marca 2026 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného Z. K., podanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 4. februára 2026, sp. zn. 4Ntc/1/2026, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného Z. K. zamietá.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 16. marca 2022, sp. zn. 4Ntc/3/2022, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. júla 2022, sp. zn. 1Urto/4/2022 uznal výrok o vine a treste odňatia slobody uložený Z. K. (ďalej len „odsúdený“) súdom v Českej republike v trvaní 7 rokov pre trestný čin lúpeže spáchaný so zbraňou, pričom ho vzhľadom k tomu, že išlo o odsúdenie za zločin zaradil pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd uznesením zo 4. februára 2026, sp. zn. 4Ntc/1/2026 podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z., § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného, toho času vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Košiciach na podmienené prepustenie z výkonu tohto (uznaného) trestu odňatia slobody.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že „odsúdený splnil formálnu podmienku podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody v podobe výkonu zákonom stanovených dvoch tretín nepodmieneného trestu odňatia slobody v zmysle § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. Avšak u odsúdeného nie sú naplnené všetky zákonné podmienky pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podľa ustanovenia § 66 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Uvedené ustanovenie podmieňuje pri podmienenom prepustení kumulatívne splnenie zákonných podmienok, a to vykonanie časti trestu v predpísanej dĺžke, preukázanie polepšenia odsúdeného plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu a preukázanie dôvodnej možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Čo sa týka

druhej zákonnej (materiálnej) podmienky a to, že počas doterajšieho výkonu trestu odsúdený preukazuje schopnosť viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, nie je možné konštatovať jej splnenie. U odsúdeného nie je splnená ani tretia zákonná (materiálna) podmienka, a to preukázanie polepšenia svojím správaním vo výkone trestu do takej miery, že v kontexte celkového hodnotenia jeho osoby je možné od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Nemožno prehliadnúť záver plynúci z hodnotenia ústavu, z ktorého vyplýva, že resocializačná prognóza odsúdeného je vyhodnotená ako nepriaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je vysoké. Z obsahu predmetného spisu vyplýva, že Z. K. bol doposiaľ 13-krát súdne trestaný pre rôznorodú trestnú činnosť, pričom trestná činnosť, za ktorú si aktuálne vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov je závažnej povahy. Záverom hodnotenia sa konštatuje, že odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, pričom ho riaditeľ ústavu neodporučil podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody.

Z uvedeného teda vyplýva, že odsúdený v podmienkach výkonu trestu a pod dohľadom nie vždy je schopný plniť stanovené povinnosti a svojím správaním preukázať snahu po náprave a polepšenie a zároveň toto správanie podriadiť účelu podmiennečného prepustenia.

Odsúdený je recidivista, ktorý sa opakovane dopúšťa trestnej činnosti... Ani doposiaľ vykonané nepodmiennečné tresty odňatia slobody nemali na odsúdeného požadovaný vplyv, nevedli k jeho náprave a neodradili ho od páchania ďalšej trestnej činnosti. Uvedené svedčí o nezodpovednom správaní odsúdeného a jeho nerešpektujúcom postoji k právnym predpisom. Je teda dostatočne odôvodnený záver o existencii rizika jeho recidívy, čo vyplýva aj z hodnotiacej správy ústavu, z čoho je zrejmé, že nemožno dôvodne predpokladať, že odsúdený povedie na slobode riadny život.

Krajský súd má za to, že u odsúdeného nemožno dôvodne očakávať že doterajší výkon trestu splnil svoj represívny a výchovný účel, a teda že v budúcnosti povedie riadny život, a to s ohľadom aj na povahu spáchaných trestných činov a jeho sklon k páchaniu trestnej činnosti. Na dosiahnutie účelu prevýchovy odsúdeného je nutné, aby resocializačný proces pokračoval v podmienkach výkonu trestu.“

Proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote 5. februára 2026 odsúdený sťažnosť prostredníctvom obhajcu (č. l. 50), pričom odôvodnenie sťažnosti zaslal obhajca dodatočne (č. l. 72), doplnenú vlastným písomným podaním odsúdeného (č. l. 63 a č. l. 66).

V sťažnosti podanej prostredníctvom obhajcu obvinený uviedol, že napadnuté uznesenie považuje za nesprávne. Súd vyhodnotil jednotlivé dôkazy bez toho, aby mal vo veci zistený skutkový stav v takom rozsahu, ktorý by oprávňoval prijatie zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Svoje rozhodnutie založil výlučne na dôkazoch svedčiacich v neprospech odsúdeného, pričom dôkazy, ktoré preukazovali dôvodnosť jeho žiadosti odmietol vykonať.

Súd pri posudzovaní naplnenia predpokladov na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vychádzal zo záverov hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice (ďalej len „ústav“). Z uvedeného hodnotenia vyplynulo, že resocializačná prognóza odsúdeného je nepriaznivá a riziko recidívy trestnej činnosti je vysoké. Odsúdený nepreukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a ústav jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neodporúča.

Hodnotenie ústavu podľa názoru odsúdeného obsahuje diskriminačné prvky, kedy pri posudzovaní resocializačnej prognózy vzal do úvahy kritériá ako pohlavie, ekonomická situácia pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody, ktoré počas trvania výkonu uloženého trestu nie je odsúdený schopný ovplyvniť. Z uvedeného dôvodu preto existujú pochybnosti o správnosti a objektívnosti záverov ústavu v podanom hodnotení. V tejto súvislosti odsúdený poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 26. augusta 2021, sp. zn. III. ÚS 355/2021.

Ďalším nedostatkom podaného hodnotenia je skutočnosť, že súd zabezpečil hodnotenie odsúdeného iba od ústavu v Košiciach, pričom nebolo vyžiadané hodnotenie od Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca, kde odsúdený vykonával trest v období predchádzajúcom výkonu trestu v súčasnom ústave. Súd teda nemal k dispozícii dostatočné podklady na zákonné posúdenie a rozhodnutie, v dôsledku čoho je sťažnosťou napadnuté uznesenie predčasné, pretože vychádza z nedostatočne

zisteného skutkového stavu.

Vo vzťahu k splneniu prvej materiálnej podmienky predpokladanej v § 66 ods. 1 Trestného zákona je nutné konštatovať, že súd selektívne a neobjektívne poukázal iba na negatívne skutočnosti obsiahnuté v podanom hodnotení, pričom tie pozitívne nezohľadnil (uložené disciplinárne odmeny, zmeny umiestnenia do priaznivejšej diferenciacnej skupiny, účasť na ústavných aktivitách a mieru plnenia plánu zaobchádzania). Súd rovnako nevzal na zreteľ dĺžku doposiaľ vykonaného trestu. Odôvodnenie napadnutého uznesenia neposkytuje žiadnu bližšiu odpoveď, akými úvahami sa súd riadil, keďže nesplnenie tejto podmienky vysvetlil iba strohým konštatovaním.

Pokiaľ vyššie uvádzané pozitívne aktivity nesvedčia o resocializácii odsúdeného je potrebné, aby súd jednoznačne vysvetlil, aké konkrétne správanie od odsúdeného očakáva, aby bolo možné konštatovať jeho polepšenie. Splnenie podmienky resocializácie nie je možné vnímať výlučne cez optiku udelených disciplinárnych trestov a odmien. Z judikatúry vyplýva jednoznačná požiadavka venovať bližšiu pozornosť uloženým disciplinárnym odmenám a trestom, najmä posúdeniu, za čo boli odsúdenému uložené. V tejto súvislosti odsúdený poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 26. augusta 2021, sp. zn. III. ÚS 355/2021 a zo 17. júla 2025, sp. zn. III. ÚS 85/2025.

Súd založil záver o nesplnení druhej materiálnej podmienky (odsúdený v budúcnosti povedie riadny život) výlučne na skutočnostiach vyplývajúcich z výpisu registra trestov, ktoré predchádzali nástupu do výkonu (práve vykonávaného) trestu odňatia slobody. Takýmto postupom súd porušil zásadu „ne bis in idem“. Kriminálna minulosť odsúdeného nemôže byť sama o sebe dôvodom zamietavého stanoviska k žiadosti o podmienené prepustenie. V tejto súvislosti odsúdený poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. mája 2022, sp. zn. I. ÚS 36/2022 a z 18. júna 2023, sp. zn. I. ÚS 250/2023, a na nálezy Ústavného súdu Českej republiky z 3. januára 2017, sp. zn. I. ÚS 2201/2016 a zo 14. septembra 2021, sp. zn. III. 1873/21.

Prognóza vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založená výlučne na trestnej minulosti odsúdeného, ale je nutné zohľadniť aj ďalšie skutočnosti, a to najmä osobnosť odsúdeného a stav jeho nápravy, či prostredia, v ktorom by sa ocitol v prípade podmieneného prepustenia na slobodu. Rovnako je potrebné zohľadniť okolnosti spáchanej trestnej činnosti.

Odsúdený z dôvodu pochybností o správnosti záverov ústavu, s akcentom na potrebu náležitého a najmä objektívneho zistenia skutkového stavu navrhol doplniť dokazovanie vykonaním znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia, ktorého úlohou by bolo posúdiť osobnosť odsúdeného, jeho intelekt, úroveň telesného, duševného a mravného rozvoja, jeho aktuálny postoj k spáchanej trestnej činnosti, posúdenie stupňa prevýchovy s akcentom na preukázanie polepšenia a nápravy doterajším výkonom trestu, posúdenie predpokladu o budúcom vedení riadneho života a s tým spojených sklonov k recidíve. Súd, však na tento návrh nereagoval.

Pri posudzovaní predpokladov o náprave odsúdeného súd nevzal do úvahy jeho aktuálne rodinné zázemie, väzby s blízkymi rodinnými príslušníkmi a ich snahu byť mu oporou pri vedení riadneho života na slobode. Odsúdený má vytvorené sociálne zázemie v rodine, s ktorou udržiava aktívny kontakt, má prisľúbené zamestnanie, a teda bude schopný zabezpečovať financovanie svojich životných potrieb.

Je povinnosťou súdu rozhodovať vždy na základe dostatočne zisteného skutkového stavu, teda komplexných informácií o odsúdenom vzťahujúcich sa nielen na jeho minulosť, ale tiež na aktuálny stav nápravy a polepšenia počas výkonu trestu a ďalšie relevantné okolnosti. Tieto údaje nestačí iba zhromaždiť, ale všeobecné súdy sa nimi musia skutočne zaoberať.

Možnosť podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nesmie byť nikdy celkom vylúčená. Z odôvodnenia rozhodnutia možno vyvodiť záver, že podmienky pre podmienené prepustenie fakticky nesplní nikdy, pretože svoju kriminálnu minulosť už zmeniť nijako nedokáže.

Súd nepostupoval v súlade so zákonom, keď na verejnom zasadnutí nepristúpil k reálnemu oboznámeniu pripojených spisov, ale toto oboznámenie vykonal iba formálnym konštatovaním, odkazom na spisové značky jednotlivých trestných konaní. Uvedenému korešponduje aj znenie zápisnice z verejného zasadnutia, pričom konkrétne vo vzťahu k rozhodnutiam súdov, na podklade ktorých odsúdený vykonáva uložené tresty dokonca absentuje aj uvedenie dátumov vyhlásenia jednotlivých rozhodnutí.

Vo vlastnej písomnej sťažnosti z 18. februára 2026 odsúdený uviedol, že súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav. V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že odsúdený nedodržiava ústavný poriadok, avšak tieto nedostatky sa týkali obdobia rokov 2017 - 2018. V aktuálnom období sa situácia ustálila. Odsúdený si povinnosti riadne plní, vykonáva činnosti na všeobecný rozvoj osobnosti, a mal tri disciplinárne odmeny. Mal udelené aj disciplinárne tresty za porušenie poriadku, ale tie svojím správaním zahladil.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol mylné informácie. Rozsudok Okresného súdu Košice sp. zn. 3T/68/2010 neexistuje, keďže bol rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušený. V opätovnom konaní vedenom pod sp. zn. 1T/60/2023 bolo rozhodnuté v identickej veci opätovne. V danej veci vykonal odsúdený o dva roky trestu navyše, ako mu bol uložený. Keby bol krajský súd riadne oboznámený s jednotlivými odsúdeniami, prepustil by odsúdeného na slobodu.

V doplnení sťažnosti odsúdený uviedol, že ústav nesprávne vypracoval hodnotenie k jeho trestu, a priložil k tomu odpoveď prokurátora na jeho podnet z 27. februára 2026. V ostatných sťažnostných námietkach sa odsúdený pridržiaval toho, čo uviedol jeho obhajca.

Z vyššie uvedených dôvodov odsúdený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil sťažnosťou napadnuté uznesenie.

Spisový materiál bol spolu s podanou sťažnosťou Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 16. marca 2026.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 Trestného poriadku správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného Z. K. nie je dôvodná.

Najvyšší súd úvodom považuje za potrebné uviesť, že Trestný zákon stanovuje pre podmienené prepustenie primárne podmienku formálnu - vykonanie konkrétnej časti trestu diferencovane s ohľadom na právne posúdenie trestného činu, pre ktorý odsúdený posudzovaný trest odňatia slobody vykonáva, z pohľadu kategorizácie trestných činov na prečiny, zločiny a obzvlášť závažné zločiny, resp. v prípade zločinov zohľadňujúc aj skutočnosť či odsúdený už bol (alebo nebol) vo výkone trestu odňatia slobody - spôsobom uvedeným v § 66 ods. 1 a § 67.

Až splnenie tejto (formálnej) podmienky odôvodňuje posudzovanie dvoch tzv. podmienok materiálnych, vyjadrených v § 66 ods. 1 Trestného zákona v jeho návetí tým spôsobom, že „odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život“.

Z § 12 ods. 2 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí vyplýva, že „súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia rozhoduje aj o všetkých súvisiacich otázkach vykonávacieho konania“.

Podľa rozhodnutia publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 5/2017 „ak došlo k uznaniu rozhodnutia súdu iného štátu, či už podľa Trestného poriadku alebo podľa zákona č. 549/2011 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z. z., podmienky pre podmienené prepustenie sa vždy posudzujú podľa Trestného zákona Slovenskej republiky, nie podľa

práva štátu, ktorého rozhodnutie sa po jeho uznaní vykonáva (štátu pôvodu)“.

Na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa teda u osôb, ktoré svoj trest vykonávajú na území Slovenskej republiky na základe predtým uznaného cudzieho rozhodnutia plne vzťahuje slovenský Trestný zákon. Uvedený záver vyplýva tak z dôvodovej správy k predmetnému ustanoveniu, ako aj z čl. 17 ods. 1 Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (ďalej len „rámcové rozhodnutie“), v ktorom sa uvádza, že výkon trestu sa riadi právom vykonávajúceho štátu. Pokiaľ odseky 2 a 3 neustanovujú inak, orgány vykonávajúceho štátu sú ako jediné príslušné rozhodovať o postupoch výkonu a určovať všetky s tým súvisiace opatrenia vrátane dôvodov na predčasné alebo podmienené prepustenie.

Ustanovenia § 66 a § 67 Trestného zákona z pohľadu formálnej podmienky pre podmienené prepustenie konkrétneho odsúdeného, ktorou je vykonanie ním konkrétnej časti trestu pristupujú k odsúdeným diferencovane - zohľadňujúc primárne právne posúdenie trestného činu, pre ktorý odsúdený posudzovaný trest odňatia slobody vykonáva, z pohľadu kategorizácie trestných činov na prečiny, zločiny a obzvlášť závažné zločiny. Pri posudzovaní tejto podmienky je nevyhnutné prednostne zisťovať právnu kvalifikáciu skutku z uznaného rozsudku v intenciách hmotnoprávnych trestnoprávnych ustanovení právneho poriadku Slovenskej republiky bez ohľadu na to, ako bol daný skutok právne posúdený súdmi štátu pôvodu podľa právneho poriadku štátu pôvodu. Vzhľadom na odlišnosť trestnoprávnej legislatívy v jednotlivých štátoch Európskej únie je len logické, že bude skôr pravidlom pokiaľ právne posúdenie skutku ako trestného činu sa bude odlišovať či už pomenovaním (názvom), alebo označením, resp. zaradením do konkrétnej kategórie trestných činov v danom štáte.

Rozhodujúcim pre posúdenie podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol uznaný a vykonáva sa preto v Slovenskej republike je tak uznaný skutok a jeho právne posúdenie ako trestného činu podľa Trestného zákona Slovenskej republiky.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Pokiaľ ide o formálnu podmienku, tú odsúdený splnil tak, ako to správne uzavrel už krajský súd vo svojom uznesení.

K možnosti konštatovania splnenia materiálnych podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody najvyšší súd poznamenáva, že podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je opodstatnené len vtedy, ak sa preukáže, že odsúdený vo výkone trestu nielen formálne, ako to vyžaduje zákon o výkone trestu odňatia slobody a vyhláška, ktorou sa vykonáva poriadok výkonu

trestu, ale nadpriemerne plnil všetky svoje povinnosti tak, aby za ich plnenie získaval odmeny a dokumentoval tak svoju úprimnú snahu o polepšenie, pričom zároveň jeho správanie k spoluodsúdeným, ale i k personálu musí byť bezproblémové. Ak odsúdený síce plní svoje povinnosti, ale toto plnenie nie je ocenené odmenami, ide o bežný a zákonom predpísaný štandard správania sa odsúdeného, ktorý sa nevymyká z priemeru a nenaznačuje snahu odsúdeného o polepšenie. V prípade „recidivistu“ je žiadúce, aby pomer disciplinárnych odmien k disciplinárnym trestom bol výraznejší v prospech odmien.

V predmetnej veci bol odsúdený Z. K. počas výkonu trestu odňatia slobody trikrát disciplinárne odmenený, pričom v súčasnosti má disciplinárne tresty zahladené. Krajský súd sa detailne a objektívne zaoberal správaním odsúdeného počas výkonu trestu, a to vrátane jeho zamestnania, účasti na resocializačných aktivitách v rámci programu zaobchádzania, povahy a závažnosti disciplinárnych odmien a previnení, ako aj celkového postoja odsúdeného k plneniu povinností vrátane zohľadnenia doterajšej dĺžky výkonu trestu. Z tohto komplexného hodnotenia (viď. str. 2-5 uznesenia, na ktoré najvyšší súd v celom rozsahu odkazuje) však nevyplýva, že by sa odsúdený správal bezproblémovo, alebo nadpriemerne plnil svoje povinnosti počas výkonu trestu. S ohľadom na uvedené preto nemožno konštatovať ani splnenie prvej materiálnej podmienky na pozitívne rozhodnutie o návrhu odsúdeného Z. K. na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, čo krajský súd dostatočne objasnil.

Pre pozitívne rozhodnutie o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody musí byť ďalej splnená aj druhá materiálna podmienka, a to - musí byť daný predpoklad, že odsúdený po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život. Okolnosťou, ktorá má v tejto súvislosti veľký význam, je aj (avšak nielen) predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane vyhodnotenia rizika jeho prípadnej recidívy. V nadväznosti na uvedené preto musí súd zohľadniť všetky zadovážené dôkazy, ktoré poskytnú komplexný obraz o osobe odsúdeného a jeho celkovom správaní a plnení povinností vo výkone trestu odňatia slobody, keďže tieto okolnosti vedú ovplyvniť predpoklad o tom, aké správanie možno od odsúdeného očakávať potom, ako opustí ústav na výkon trestu odňatia slobody. Krajský súd mal k tomuto k dispozícii obsahovo dostačujúce hodnotenie odsúdeného, vrátane jeho pobytu v ústave v Košiciach - Šaci, pričom podstatným pre rozhodnutie bolo obdobie od 18. septembra 2022, kedy začal vykonávať trest uznaný krajským súdom uložený mu na základe rozhodnutia cudzieho štátu.

Najvyšší súd považuje za správny záver krajského súdu aj ohľadom skutočnosti, že resocializačná prognóza odsúdeného je vo vzťahu k riziku sociálneho zlyhania čo do „kvalitatívneho obsahu“ natoľko nepriaznivá, že prevažuje nad očakávaním vedenia riadneho života odsúdeným v budúcnosti. Negatívnym faktorom svedčiacim v neprospech odsúdeného je jeho bohatá kriminálna minulosť, z ktorej je evidentné, že odsúdený sa trestnej činnosti dopúšťa periodicky. Ako je vidieť žiadny doposiaľ uložený trest nespĺnil vo vzťahu k odsúdenému svoj účel z hľadiska individuálnej prevencie, a neprimäl odsúdeného k náprave, a k jeho celkovému polepšeniu nedošlo ani doposiaľ vykonaným trestom, čo správne konštatoval krajský súd. Pokiaľ sa však odsúdený dožaduje aj zohľadnenia okolnosti charakteru ním spáchanej trestnej činnosti, táto svedčí jednoznačne v jeho neprospech, nakoľko bol odsúdený pre závažný násilný trestný čin spáchaný so zbraňou, z čoho vyplýva, že jeho trestná činnosť graduje.

K ďalším sťažnostným námietkam odsúdeného ohľadom nezákonného postupu krajského súdu pri vedení verejného zasadnutia je potrebné uviesť to, že v prvom rade bol uvedený postup v súlade s ustanovením § 269 Trestného poriadku, nakoľko listinné dôkazy sa vykonávajú tým spôsobom, že sa prečítajú, resp. tá ich časť, ktorá sa týka dokazovanej skutočnosti, pričom stranám sa umožní aj do nich nazrieť. Taktiež sa umožňuje do nich nazrieť svedkovi alebo znalcovi, najmä za situácie, že sa majú k niečomu z nej vyjadriť, napríklad svedok má potvrdiť alebo vyvrátiť, či danú listinu podpísal.

Podľa § 60 ods. 1 Trestného poriadku o oprave, doplnení a námietkach proti záznamu alebo proti zápisnici rozhodne orgán, o ktorého záznam alebo zápisnicu ide. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť.

Podľa § 60 ods. 2 Trestného poriadku ten, kto viedol pojednávanie alebo vykonanie úkonu, môže i po

podpise zápisnice nariadiť alebo vykonať opravu písárskych chýb alebo iných zrejmych nesprávností. Oprava sa vykoná tak, aby pôvodný zápis zostal čitateľný, opravu podpíše ten, kto ju nariadil.

Z ustanovenia § 60 Trestného poriadku vyplýva, že v prípade existencie alebo dovolávania sa existencie (námietky) nesprávností alebo nedostatkov vo vyhotovení zápisnic alebo záznamov, vyplývajúcich z nesprávneho zachytenia buď priebehu, alebo obsahu úkonu, sa v závislosti od charakteru týchto nesprávností alebo nedostatkov líši aj postup ich riešenia. Ak ide o nesprávnosti a nedostatky nemajúce charakter písárskych chýb alebo iných zrejmych nesprávností postupuje sa pri ich náprave podľa odseku 1, teda formálnejším spôsobom, kedy sa o oprave, doplnení alebo námietke vo vzťahu k vyhotoveniu zápisnice alebo záznamu rozhodne uznesením. Uznesením rozhoduje orgán, ktorého je zápisnica alebo záznam, ktorý je predmetom rozhodovania. Proti tomuto uzneseniu je sťažnosť prípustná a táto nemá odkladný účinok. Rozhodnúť o doplnení alebo oprave možno tak na podklade návrhu, ako aj na základe vlastného zistenia orgánu, ktorý zápisnicu alebo záznam vyhotovil. Postup podľa odseku 1 v zásade prichádza do úvahy tak pred podpisom, ako aj po podpise zápisnice alebo záznamu. Ešte pred podpisom záznamu alebo zápisnice je možné pripomienky a námietky k obsahu zápisnice, prípadne priebehu úkonu zahrnúť do samotnej zápisnice, a ak zúčastnené osoby na oprave, alebo doplnení zápisnice (záznamu) trvajú, následne rozhodnúť po podpise zápisnice o týchto návrhoch postupom podľa odseku 1.

V prípade zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí však, s ohľadom na to, že ju strany priamo nepodpisujú, je postup zachytenia návrhov na opravu, doplnenie alebo námietok možný zvyčajne až aj po jej vyhotovení a podpísaní predsedom senátu a zapisovateľom. Ak ide o opravu písárskych chýb alebo iných zrejmych nesprávností v zápisnici alebo zázname, je postup menej formálny a upravený v odseku 2. Písárske chyby a iné zrejme nesprávnosti sú nedostatky, ktoré sú zrejme už z kontextu alebo obsahu zápisnice alebo záznamu, ku ktorým došlo nedopatrením pri ich vyhotovovaní zo strany príslušného orgánu. Pod pojmom „iná zrejma nesprávnosť rozhodnutia“ potom treba vidieť len formálne nedostatky pri vyhotovení, nie však vecné nesprávnosti, opravou ktorých by sa zmenila sama podstata, priebeh, zmysel alebo výsledky (závery) v zápisnici (zázname) zachyteného úkonu. O zrejmej nesprávnosti možno hovoriť len vtedy, ak nesprávnosť je z rozsahu celej zápisnice (záznamu) zrejma a bez ďalšieho problému zistiteľná. Typicky pôjde o nesprávnosť v dátume vyhotovenia zápisnice, v nesprávnom označení miesta vykonania úkonu v záhlaví zápisnice, chýbajúce písmeno v mene alebo priezvisku a pod. O oprave, doplnení alebo námietke podľa odseku 1 rozhoduje priamo ten orgán, o ktorého zápisnicu alebo záznam ide. Nemôže o tom rozhodnúť nadriadený orgán, a to ani v rámci opravného konania, aj keby nesprávnosti na základe podania oprávnenej osoby zistil, prípadne aj keby ich zistil sám.

Vzhľadom k uvedenému je potrebné uviesť, že jednak najvyšší súd nemá oprávnenie rozhodnúť o oprave chýb zápisnice namietanej odsúdeným, ale predovšetkým odsúdený ani jeho obhajkyňa na neverejnom zasadnutí vôbec žiadnu námietku voči zápisnici o verejnom zasadnutí, a to ani po jeho ukončení nevzniesli, naopak k oboznámeným listinným dôkazom uviedol odsúdený, že „sa k nim nevyjadruje“ (viď str. 46).

K návrhu odsúdeného na znalecké skúmanie jeho osoby psychológom najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku ak pre zložitú objasňovanú skutočnosť nie je postup podľa § 141 postačujúci, príberie orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu znalca na podanie znaleckého posudku. V danom konaní najvyšší súd konštatuje, že na takýto postup neboli splnené zákonné podmienky. Súd prvého stupňa vec posúdenia žiadosti o podmienené prepustenie preto správne nepovažoval za zložitú v takej miere, aby bolo na túto potrebné pribrať znalca. Nie je však pravdivé tvrdenie odsúdeného, že na jeho návrh na pribratie znalca súd nereagoval, keď z č. l. 47 zápisnice o verejnom zasadnutí vyplynulo, že súd návrh odsúdeného riadne a v zmysle Trestného poriadku uznesením odmietol. Nič však nebránilo odsúdenému, pokiaľ uvedený dôkaz znaleckým skúmaním považoval za nevyhnutný, zaobstarať si tento v súlade s právom strany konania predkladať aj vlastné dôkazy.

K ostatnej námietke odsúdeného týkajúcej sa nesprávnosti vypracovaného hodnotenia na jeho osobu ústavom na výkon trestu, ku ktorému priložil vyrozumenie prokurátora k jeho podnetu, najvyšší súd uvádza, že z vyrozumenia prokurátora jednoznačne vyplynulo, že vo vzťahu k právam odsúdeného nedošlo príslušníkmi Zboru väzenskej a justičnej stráže ústavu na výkon trestu odňatia slobody k porušeniu všeobecne záväzných predpisov, ani interných predpisov. Zároveň prokurátor podrobne objasnil tresty Z. K., avšak uložené mu súdmi Slovenskej republiky. Na základe uvedených skutočností podnet odsúdeného prokurátor odložil bez vykonania ďalších opatrení. Zároveň najvyšší súd považuje za potrebné doplniť, že súd pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení vychádza nielen z hodnotenia na odsúdeného vypracovaného ústavom na výkon trestu, ale aj z iných vykonaných dôkazov. Rozhodnutie je však vždy na tom ktorom súde, ktorý rozhodne až potom ako odsúdeného vypočuje a umožní mu sa k hodnoteniu vyjadriť. Preto neobstojí argument odsúdeného o neobjektívnosti hodnotenia na jeho osobu (najmä ak pozostáva z faktov o jeho správaní vo výkone trestu) vrátane argumentu, že svoju kriminálnu minulosť nemôže zmeniť. Práve jeho správaním vo výkone trestu odňatia slobody môže preukázať svoju nápravu a polepšenie, čo sa však v prípade odsúdeného nestalo.

Ako to v minulosti vo svojom rozhodnutí uviedol aj ústavný súd: „Všeobecný súd rozhodujúci o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody musí zohľadniť všetky zadovážené dôkazy, ktoré mu poskytnú komplexný obraz o osobe odsúdeného a jeho celkovom správaní a plnení povinností vo výkone trestu, pretože aj tieto okolnosti vedú do istej miery ovplyvniť predpoklad o tom, aké správanie možno od odsúdeného očakávať po tom, ako opustí brány väzenia. Pri skúmaní splnenia materiálnych podmienok týkajúcich sa možnosti podmienčného prepustenia odsúdeného na slobodu je preto pre všeobecný súd dôležité zistiť a vyhodnotiť správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. Pritom správanie odsúdeného je determinované samotným výkonom trestu odňatia slobody, ako aj plnením jeho účelu, ktorý spočíva v prevencii pred ďalším páchaním trestnej činnosti a výchove odsúdeného k vedeniu morálneho a slušného života.“ (III. ÚS 154/09).

Odsúdený Z. K. bol doposiaľ 13-krát súdne trestaný, predovšetkým za majetkovú, ale aj násilnú trestnú činnosť. Vo väčšine prípadov mu bol ukladaný podmienčný trest, v rokoch 2011, 2015 a 2016 bol však aj vo výkone trestu odňatia slobody. Je síce pravdou, že nemožno paušálne dospieť k záveru, že u odsúdených s početnou kriminálnou minulosťou už podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neprichádza do úvahy; nemožno však abstrahovať (odmyslieť si) skutočnosť, že s ohľadom na túto kriminálnu minulosť bude splnenie materiálnej podmienky - t. j., že bude odsúdený viesť riadny život - skôr výnimočné. V takýchto prípadoch bude zohrávať významnú úlohu splnenie práve prvej podmienky, ktorá môže naznačiť skutočnú snahu odsúdeného o nápravu a presvedčiť súd, aby aj takémuto odsúdenému dal šancu na preukázanie, že bude schopný viesť riadny život.

Krajský súd správne a objektívne zohľadnil nielen trestnú minulosť odsúdeného, ale aj jeho osobnosť a správanie počas výkonu trestu odňatia slobody. Na základe toho dospel aj najvyšší súd k záveru, že správanie odsúdeného nemožno považovať za dôkaz jeho skutočnej nápravy, ale skôr len za prejav slabšej schopnosti prispôbiť sa formálnym požiadavkám ústavného režimu, čoho dôkazom je aj skutočnosť, že program zaobchádzania odsúdený plní len čiastočne, a v súčasnej dobe nie ja ani pracovne zaradený. V prípade odsúdeného je navyše zrejmé, že aj pri minimálnych očakávaniach vo vzťahu k dodržiavaniu základných pravidiel výkonu trestu zlyháva. Ide pritom o opakované porušenie zákazov v podobe nerešpektovania príkazov príslušníkov zboru, neslušného správania, nedostatkov v plnení povinností, či porušenia interných predpisov a iných, čo poukazuje nielen na nedostatok sebareflexie, ale aj na vedomé nerešpektovanie autority a pravidiel. Ani skutočnosť, že má zabezpečené bývanie a zamestnanie sama osebe nepredstavuje rozhodujúci faktor, ktorý by mohol odôvodniť vyhovie jeho sťažnosti, najmä ak iné okolnosti svedčia o pretrvávajúcich problémoch v oblasti jeho správania.

Najvyšší súd poznamenáva, že každý si zaslúži dostať šancu na nápravu chyby (chýb), ktorej sa dopustil a na preukázanie, že jeho zlyhanie bolo ojedinelé, a už sa nebude opakovať. V prípade odsúdeného je však potrebné prijať záver, že premárnil svoje šance dokázať spoločnosti, že sa polepšil. Z histórie správania sa odsúdeného možno vyvodíť, že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu

trestnej činnosti prevažujú nad ním len veľmi formálne prezentovanou ochotou viesť riadny život. Najvyšší súd neuveril pozitívnej motivácii odsúdeného, ktorá ho zrejme viedla k podaniu návrhu na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Naopak, dospel k záveru, že pravidlá normálneho spolužitia nie je odsúdený podľa všetkého schopný úplne rešpektovať ani pod dozorom vo väzení.

Na podmienčné prepustenie z výkonu trestu neexistuje právny nárok, ktorého by sa odsúdený mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. K tomu je navyše potrebné uviesť, že: „Zmysel podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.“ Takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Urtost/3/2015, sp. zn. 3Urtost/1/2015, sp. zn. 6Urtost/1/2015) aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti, na čo správne poukázal už krajský súd.

V prípade odsúdeného Z. K. riziko recidívy - opätovného zlyhania, ak by bol podmienčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody prevažuje nad ochotou (aj) najvyššieho súdu uveriť, že sa už rozhodol viesť riadny život. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd považuje jeho tvrdenia o úmysle viesť po prepustení riadny život za nedostatočne podložené konkrétnym správaním vo výkone trestu. V takomto prípade by predčasné ukončenie výkonu trestu negovalo účel trestu, ktorým je predovšetkým ochrana spoločnosti, a až následne aj výchovné pôsobenie na odsúdeného.

Preto najvyšší súd zdieľa právny názor a s tým súvisiaci záver krajského súdu aj o nenaplnení materiálnych podmienok a uvádza, že odôvodnenie uznesenia krajského súdu je úplné, zrozumiteľné a presvedčivé.

S poukazom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo najvyšším súdom prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.